

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, kwiecień 2012

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/52/2012

ZWIĄZKI ZAWODOWE I PRAWA
PRACOWNICZE

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
11 stycznia 2012 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Co pewien czas w badaniach CBOS poruszamy zagadnienia związane z funkcjonowaniem związków zawodowych w Polsce. Sprawdzamy, jaki odsetek dorosłych do nich należy, jaki jest poziom uzwiązkowienia zakładów pracy, a także jak oceniana jest skuteczność działania związków i jakie są wobec nich oczekiwania. W marcowym sondażu¹ pytaliśmy również o przestrzeganie praw pracowniczych i pracę w tzw. „szarej strefie”.

CZŁONKOSTWO W ZWIĄZKACH ZAWODOWYCH

Członkostwo w związkach zawodowych deklaruje sześciu na stu dorosłych Polaków (6%), to jest około jednej ósmej pracowników najemnych (12%). Najczęściej deklarowana jest przynależność do NSZZ „Solidarność”, a nieznacznie rzadziej – do związków zrzeszonych w OPZZ. Nieco mniej zatrudnionych należy do organizacji skupionej w Forum Związków Zawodowych. Zbliżony odsetek stanowią członkowie związków zawodowych niezrzeszonych² w centrale.

Tabela 1

Członkostwo w związkach zawodowych	Deklaracje	
	ogółu badanych	pracowników najemnych (N=420)
	w procentach	
Ogółem	6	12
w tym:		
– NSZZ „Solidarność”	2	5
– związki zrzeszone w OPZZ	2	3
– związki zrzeszone w Forum Związków Zawodowych	1	2
– inne związki	1	2

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (262) przeprowadzono w dniach 8 – 14 marca 2012 roku na liczącej 1015 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Respondenci, którzy zadeklarowali przynależność do innych niż wymienione związków, zostali poproszeni o podanie nazw tych organizacji. Jak się okazuje niektóre ze związków wymienionych jako „inne” są w rzeczywistości zrzeszone w ramach centrali OPZZ lub FZZ – o czym badani mogli nie wiedzieć. Odpowiedzi te zostały więc przekodowane do odpowiednich kategorii. Tym samym odsetek deklarujących członkostwo w organizacjach niezrzeszonych zmniejszył się mniej więcej dwukrotnie (z 2% do 1%), co należy mieć na uwadze analizując przynależność do poszczególnych związków, zwłaszcza jej zmiany w czasie.

Na początku lat dziewięćdziesiątych liczba członków związków zawodowych była ponad trzykrotnie wyższa niż obecnie. Największy spadek nastąpił w latach 1991–1995 (z 19% do 11%). Od początku ubiegłej dekady odsetek osób należących do organizacji związkowych nie przekracza jednej dziesiątej ogółu dorosłych; w ostatnich sześciu latach utrzymuje się na stabilnym poziomie (6–7%).

Tabela 2

Deklarowane członkostwo w związkach zawodowych	Wskazania respondentów według terminów badań																	
	IV 1991	VI 1992	XII 1993	III 1994	IX 1995	VI 1996	III 1999	V 2000	VII 2001	VII 2002	X 2003	IX 2004	IX 2005	II 2006	XI 2007	XII 2008	VII 2010	III 2012
	w procentach																	
Ogółem	19	16	10	14	11	11	11	9	8	6	8	8	9	7	6	6	7	6
w tym:																		
– NSZZ „Solidarność”	10	6	5	5	6	5	5	4	3	2	3	3	3	3	2	2	3	2
– związki zrzeszone w OPZZ	6	6	3	5	3	3	3	3	2	2	2	2	2	1	2	1	1	2
– związki skupione w Forum Związków Zawodowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1	1	1
– inne związki	3	4	2	4	2	3	3	2	3	2	2	2	3	2	2	2	2	1

Kto należy do związków zawodowych, jakie cechy społeczno-demograficzne odróżniają osoby zrzeszone od reszty zatrudnionych? Związkowcy są przeważnie starsi niż pracownicy nienależący do związków. Średni wiek pracownika należącego do związku zawodowego to 44 lata, a pracownika niezrzeszonego – 39 lat (czyli tyle, ile średnia wieku wśród ogółu pracowników najemnych). Członkostwo w związkach zawodowych jest niezależne od płci.

Do związków zawodowych częściej należą osoby zatrudnione w przedsiębiorstwach i instytucjach państwowych. Ponad trzykrotnie rzadziej zrzeszeni w tego typu organizacjach są pracownicy firm prywatnych, a ponad dwukrotnie rzadziej – pracownicy zakładów o mieszanej formie własności (spółkach właścicieli prywatnych i państwa). Relatywnie najwięcej związkowców jest wśród osób pracujących w przemyśle, a także oświacie, ochronie zdrowia oraz administracji publicznej, z kolei stosunkowo najmniej – wśród zatrudnionych w handlu i usługach. Związkowcy to relatywnie częściej osoby pracujące w dużych przedsiębiorstwach. Rzadko w organizacjach pracowniczych zrzeszeni są ludzie z małych firm.

CZŁONKOSTWO W ZWIĄZKACH ZAWODOWYCH WEDŁUG BRANŻ I WIELKOŚCI ZAKŁADU PRACY

Branża*

Górnictwo, wydobywanie, przemysł	20%
Budownictwo	4%
Transport i łączność**	4%
Handel i usługi	2%
Oświata, nauka, ochrona zdrowia	19%
Administracja	17%

Wielkość zakładu pracy

Poniżej 50 zatrudnionych	7%
Od 50 do 249 zatrudnionych	13%
250 lub więcej zatrudnionych	26%

* Nie uwzględniono deklaracji pracowników zatrudnionych w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie ze względu na małą ich liczebność w badanej próbie

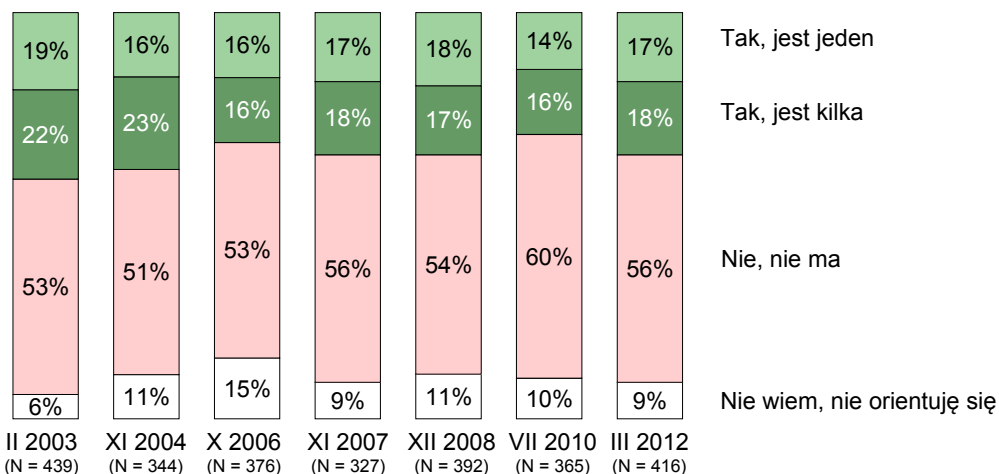
** Uwaga, mała liczebność

ZWIĄZKI ZAWODOWE W ZAKŁADACH PRACY

Nieco więcej niż jedna trzecia zatrudnionych (35%) pracuje w przedsiębiorstwach, w których działają związki zawodowe, z czego około połowy (18%) ma ich kilka. Do związków zawodowych należy jedna trzecia badanych mających dostęp do tych organizacji w swoich zakładach pracy (34%).

ODPOWIEDZI PRACOWNIKÓW

RYS. 1. CZY W PANA(I) ZAKŁADZIE PRACY SĄ ZWIĄZKI ZAWODOWE?

Związki zawodowe działają w ponad połowie średnich i w ponad dwóch trzecich dużych przedsiębiorstwach. Najlepiej uzwiązkowane są takie branże, jak oświata, nauka, ochrona zdrowia oraz administracja, z kolei najslabiej – budownictwo i usługi.

		CBOS
UZWIĄZKOWIENIE WEDŁUG BRANŻ I WIELKOŚCI ZAKŁADU PRACY – ODSETKI PRACOWNIKÓW DEKLARUJĄCYCH, ŻE W ICH ZAKŁADZIE DZIAŁA ZWIĄZEK ZAWODOWY		
Branża*		
Górnictwo, wydobywanie, przemysł		38
Budownictwo		8
Transport i łączność**		46
Handel i usługi		15
Oświata, nauka, ochrona zdrowia		61
Administracja		55
Wielkość zakładu pracy		
Poniżej 50 zatrudnionych		10
Od 50 do 249 zatrudnionych		52
250 lub więcej zatrudnionych		68

* Nie uwzględniono deklaracji pracowników zatrudnionych w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie ze względu na małą ich liczebność w badanej próbie

** Uwaga, niewielka liczebność w próbie pracowników zatrudnionych w tej branży

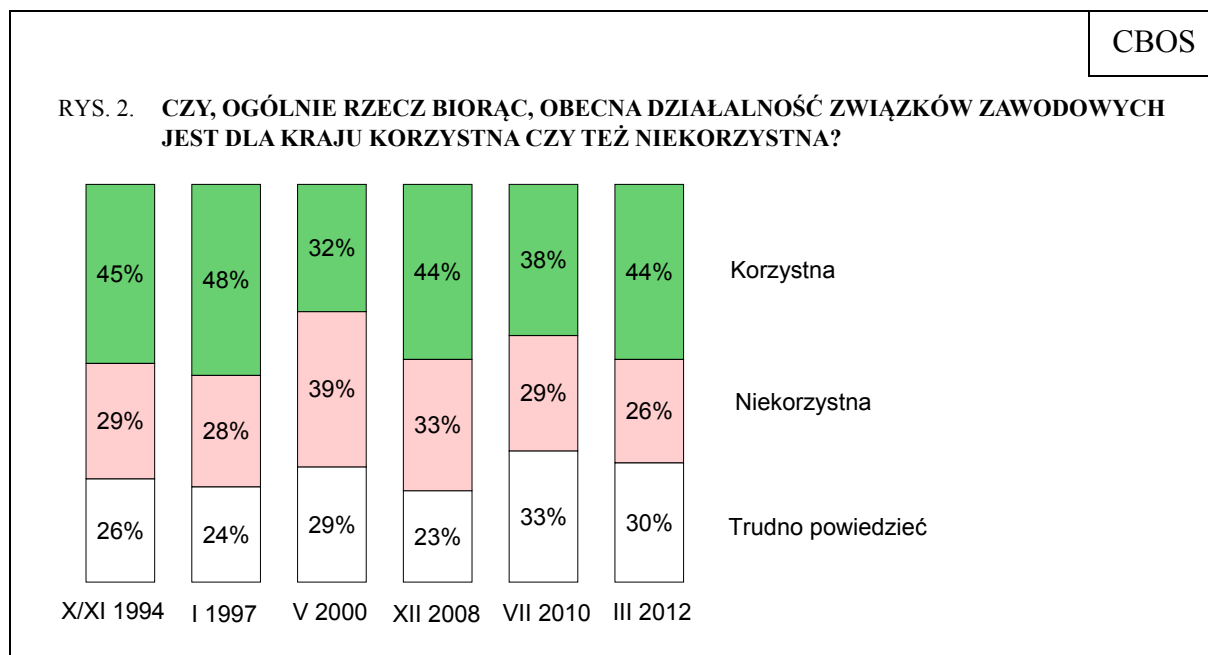
Jak wynika z deklaracji badanych, efektywność związków zawodowych jest niezbyt duża. Niewielu zatrudnionych w przedsiębiorstwach, w których są związki zawodowe, postrzega ich działalność jako skuteczną (15%). Dwie piąte (39%) twierdzi, że związki zawodowe w ich zakładach pracy starają się, lecz niewiele udaje im się osiągnąć. Zbliżona grupa (40%) nie dostrzega żadnych efektów ich działalności.

Tabela 3

Jak Pan(i) ocenia działalność związków zawodowych w Pana(i) przedsiębiorstwie (zakładzie pracy)?	Wskazania pracowników zakładów, w których są związki zawodowe				
	VII 2002 (N = 149)	XI 2007 (N = 126)	XII 2008 (N = 136)	VII 2010 (N = 107)	III 2012 (N = 146)
	w procentach				
Są efektywne, załoga wiele im zawdzięcza	14	18	14	14	15
Starają się, lecz niewiele im się udaje	44	43	46	44	39
Nie widać efektów ich działalności	37	32	32	33	40
Trudno powiedzieć	5	7	7	9	6

ROLA ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH W KRAJU

Działalność związków zawodowych postrzegana jest raczej pozytywnie. Ponad dwie piąte badanych (44%) ocenia ją jako korzystną dla kraju, natomiast jedna czwarta (26%) twierdzi, że jest niekorzystna. Można zauważyć, że opinie te są obecnie nieco bardziej przychylne niż dwa lata temu.

Efektywność działań związków zawodowych na poziomie kraju jest oceniana raczej sceptycznie. Blisko połowa Polaków (48%) uważa, że nieskutecznie bronią one interesów pracowniczych, natomiast przeciwny pogląd wyraża niespełna co trzeci dorosły (29%).

Tabela 4

Czy, Pana(i) zdaniem, związki zawodowe w Polsce bronią interesów pracowniczych na ogół skutecznie czy też nieskutecznie?	Wskazania respondentów według terminów badań							
	III 1999	V 2000	VII 2001	VII 2002	XI 2007	XII 2008	VII 2010	III 2012
	w procentach							
Zdecydowanie skutecznie	1	1	1	1	1	2	2	1
Raczej skutecznie	22	14	12	14	23	31	24	28
Raczej nieskutecznie	40	44	39	39	38	38	39	36
Zdecydowanie nieskutecznie	23	22	35	30	12	11	13	12
Trudno powiedzieć	14	19	13	15	26	18	22	23

Związkowcy relatywnie lepiej niż pozostali respondenci oceniają działalność związków zawodowych w Polsce. Niemniej nawet wśród nich połowa wyraża opinię, że nieskutecznie bronią one interesów pracowniczych.

Tabela 5

Czy, Pana(i) zdaniem, związki zawodowe w Polsce bronią interesów pracowniczych na ogół skutecznie czy też nieskutecznie?	Wskazania		
	ogółu badanych	pracowników najemnych	członków związków zawodowych
	w procentach		
Skutecznie	29	32	43
Nieskutecznie	48	50	50
Trudno powiedzieć	23	18	7

Przeważająca część badanych (51%) sądzi, że wpływ związków zawodowych na rządzenie krajem jest zbyt mały. Co dziesiąty (11%) uznaje, że jest on zbyt duży, a niespełna co siódmy (15%) określa go jako odpowiedni.

Tabela 6

Czy, Pana(i) zdaniem, związki zawodowe mają obecnie zbyt duży, wystarczający czy też zbyt mały wpływ na decyzje władz w naszym kraju?	Wskazania respondentów według terminów badań										
	VI 1993	XII 1993	III 1999	XII 1999	V 2000	VII 2001	VII 2002	XI 2007	XII 2008	VII 2010	III 2012
	w procentach										
Zbyt duży	15	9	21	20	13	10	12	7	16	12	11
Taki, jaki powinny mieć	17	20	14	19	13	8	10	17	22	15	15
Zbyt mały	56	42	49	42	52	65	59	49	44	49	51
Trudno powiedzieć	12	19	16	20	22	17	19	27	18	24	23

Członkostwo w związkach zawodowych nie wpływa znacząco na opinię dotyczącą roli, jaką organizacje te powinny odgrywać przy podejmowaniu decyzji politycznych. Związkowcy tylko nieco częściej niż pozostali uważają, że ich organizacje powinny mieć większy wpływ na decyzje rządzących, ale jednocześnie częściej wyrażają opinię, że wpływ ten jest obecnie zbyt duży.

Tabela 7

Czy, Pana(i) zdaniem, związki zawodowe mają obecnie zbyt duży, wystarczający czy też zbyt mały wpływ na decyzje władz w naszym kraju?	Wskazania		
	ogółu badanych	pracowników najemnych	członków związków zawodowych
	w procentach		
Zbyt duży	11	12	16
Taki, jaki powinny mieć	15	17	16
Zbyt mały	51	55	59
Trudno powiedzieć	23	16	10

PRZESTRZEGANIE PRAW PRACOWNICZYCH

Większość zatrudnionych nie zetknęła się w swoim zakładzie pracy z naruszaniem praw pracowniczych, o które pytaliśmy. Najczęściej (35%) wskazywano na brak możliwości zakładania związków zawodowych lub zrzeszania się w już istniejących. Jedna piąta (19%) spotkała się z przedłużaniem czasu pracy bez odpowiedniego wynagrodzenia. Co siódmy zatrudniony (14%) deklaruje, że w jego firmie pracownicy są zmuszani do pracy w nieprzepisowych warunkach. Nieliczni (4%) mówią o nieregularności w wypłacaniu pensji.

Tabela 8

Czy w Pana(i) przedsiębiorstwie/zakładzie pracy:	Wskazania pracowników* według terminów badań											
	II 2003		XI 2004		X 2006		XII 2008		VII 2010		III 2012	
	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie
	w procentach											
– pensje są wypłacane regularnie	88	12	91	9	97	3	95	5	94	6	96	4
– pracownicy zmuszani są do pracy w nieprzepisowych warunkach	21	79	19	81	9	91	13	87	16	84	14	86
– przedłużany jest czas pracy bez właściwego wynagrodzenia	30	70	29	71	17	83	17	83	20	80	19	81
– pracownicy mają swobodę zakładania związków zawodowych lub zrzeszania się w istniejących już związkach	68	32	64	36	70	30	68	32	62	38	65	35

* W procentowaniu uwzględniono jedynie tych pracowników, którzy udzielili jednoznacznej odpowiedzi na pytania

Zdecydowana większość pracowników (84%) deklaruje, że składka na ubezpieczenie społeczne jest odprowadzana od całej ich pensji. W przypadku co dwunastego (8%) oskładkowana jest mniejsza (4%) lub większa część wynagrodzenia (4%), a pracodawcy czterech na stu zatrudnionych (4%) w ogóle nie odprowadzają składki na ZUS.

Tabela 9

Czy cała Pana(i) płaca jest „oficjalna” i zakład (pracodawca) płaci z niej składki na ZUS, na przyszłą emeryturę itd., czy tylko od części płacy odprowadza się składki czy też może w ogóle nie są płacone składki od Pana(i) płacy?	Wskazania pracowników według terminów badań			
	XI 2004 (N=344)	X 2006 (N=379)	XII 2008 (N=386)	III 2012 (N=419)
	w procentach			
Składka na ZUS jest odprowadzana od całego mojego wynagrodzenia	87	87	85	84
Składka na ZUS jest odprowadzana od większej części mojego wynagrodzenia, a mniejszą część dostaję nieoskładkowaną, „na rękę”	5	4	4	4
Składka na ZUS jest odprowadzana od mniejszej części mojego wynagrodzenia, a większą część dostaję nieoskładkowaną, „na rękę”	3	5	4	4
Składka na ZUS w ogóle nie jest odprowadzana od mojego wynagrodzenia	2	1	2	4
Nie orientuję się, czy składka na ZUS jest odprowadzana od mojego wynagrodzenia czy też nie	3	2	5	4

O nieregularnym wypłacaniu pensji częściej niż inni mówią pracownicy z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym, robotnicy, osoby zatrudnione w budownictwie i przemyśle, a także w małych firmach.

Tabela 10

Cechy społeczno-demograficzne pracujących oraz cechy ich zakładów pracy	NARUSZENIA PRAW PRACOWNICZYCH I „SZARA STREFA”				
	Wskazania dotyczące				
	zakładu pracy respondenta				respondenta osobiście
	nieregularne wypłacanie pensji	przymuszanie do pracy w nieprzepisowych warunkach	przedłużany czas pracy bez wynagrodzenia	brak swobody zrzeszania się w związkach	składka na ZUS odprowadzana nie od całej płacy lub wcale nieodprowadzana
w procentach					
Płeć					
Mężczyźni	5	13	21	35	13
Kobiety	3	16	16	36	9
Wykształcenie					
Podstawowe**	13	33	20	50	16
Zasadnicze zawodowe	9	17	23	47	15
Średnie	3	16	20	35	12
Wyższe	1	8	15	24	7
Grupa zawodowa					
Kadra kierownicza, specjaliści z wyższym wykształceniem	2	5	17	24	9
Technicy, średni personel	2	14	14	44	9
Pracownicy administracyjno-biurowi	0	24	24	31	6
Pracownicy usług	0	10	12	42	5
Robotnicy wykwalifikowani	8	19	20	39	18
Robotnicy niewykwalifikowani	9	21	27	46	12
Branża*					
Górnictwo, przemysł	7	16	18	38	7
Budownictwo	10	20	38	43	36
Transport i łączność**	0	27	17	10	4
Handel i usługi	3	9	15	50	11
Oświata, nauka, ochrona zdrowia	0	8	7	14	2
Administracja	0	18	25	30	10
Formy własności zakładu pracy					
Państwowy lub publiczny	1	15	16	21	7
Spółka z udziałem właścicieli prywatnych i państwa	5	16	17	31	8
Prywatny poza rolnictwem	5	12	21	47	16
Wielkość zakładu pracy					
Poniżej 50 zatrudnionych	7	10	16	45	14
Od 50 do 249 zatrudnionych	2	13	21	24	12
250 zatrudnionych lub więcej	0	27	22	22	6

* Nie uwzględniono odpowiedzi pracowników zatrudnionych w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie ze względu na małą ich liczebność w badanej próbie

** Uwaga, niewielka liczebność w próbie pracowników z tym wykształceniem / z tej branży

Przymuszanie do pracy w nieprzepisowych warunkach relatywnie częściej dotyczy osób najslabiej wykształconych, pracowników administracyjno-biurowych, robotników, zatrudnionych w transporcie, łączności i w budownictwie, a także pracowników dużych przedsiębiorstw.

O przedłużaniu czasu pracy bez stosownego wynagrodzenia częściej mówią robotnicy niewykwalifikowani, respondenci zatrudnieni w budownictwie i w administracji publicznej.

Brak możliwości zrzeszania się w związkach częściej wskazują pracownicy małych przedsiębiorstw, firm będących własnością prywatną, a ponadto zatrudnieni w usługach oraz w budownictwie.

Praca w „szarej strefie” stosunkowo najczęściej dotyczy robotników wykwalifikowanych i osób zatrudnionych w budownictwie. Brak odprowadzania składki na ZUS od pełnej wysokości wynagrodzenia częściej deklarują pracownicy firm prywatnych niż państwowych i spółek o własności mieszanej, a także częściej pracownicy małych i średnich przedsiębiorstw niż dużych.

Do łamania niektórych praw pracowniczych rzadziej dochodzi w zakładach uzwiązkowionych. Pracownicy takich przedsiębiorstw praktycznie nie stykają się z nieregularnością wypłacania wynagrodzeń, a także sporadycznie deklarują nieodprowadzanie przez pracodawców składek na ubezpieczenie społeczne od całości pensji.

Tabela 11

Naruszenia praw pracowniczych i „szara strefa”	Wskazania pracujących w zakładach, w których	
	działają związki zawodowe	nie ma związków zawodowych
	w procentach	
Nieregularne wypłacanie pensji	1	6
Przymuszanie do pracy w nieprzepisowych warunkach	18	11
Przedłużany czas pracy bez wynagrodzenia	16	19
Brak swobody zrzeszania się w związkach	7	55
Składka na ZUS odprowadzana nie od całej płacy lub wcale nieodprowadzana	3	16

Stopień uzwiązkowienia jest w Polsce niewielki. Do związków zawodowych należy zaledwie sześciu na stu dorosłych. W ciągu ostatnich kilku lat odsetek ten właściwie się nie zmienia. Jedna trzecia zatrudnionych deklaruje, że w ich przedsiębiorstwie działają związki

zawodowe, ale większość – dwie trzecie – do nich nie należy. Tak niewielka liczba pracowników zaangażowanych w działalność związkową może wynikać ze złej oceny efektywności pracy tych organizacji – tylko jedna siódma pracowników przedsiębiorstw, w których są związki zawodowe, ocenia ją pozytywnie. Także na poziomie krajowym skuteczność działania związków zawodowych postrzegana jest nie najlepiej, nawet przez przeważającą część tych, którzy do nich należą. Warto jednocześnie podkreślić, że wśród Polaków przeważa przekonanie, że działalność związków jest korzystna dla kraju, a ich wpływ na politykę powinien być większy niż jest obecnie.

Opracował
Michał FELIKSIAK

A N E K S

Tabela 1

		Czy obecnie należy Pan(i) do związku zawodowego?		Liczba osób
		Tak	Nie, chociaż pracuję	
		%	%	
Ogółem		12	88	420
Płeć	Mężczyźni	13	87	221
	Kobiety	11	89	199
Wiek	18-24 lata		100	35
	25-34	9	91	143
	35-44	12	88	103
	45-54	21	79	85
	55-64	18	82	43
	65 lat i więcej	5	95	11
Miejsce zamieszkania	Wieś	8	92	125
	Miasto do 20 tys.	14	86	80
	20-100 tys.	15	85	83
	101-500 tys.	14	86	73
	501 tys. i więcej mieszk.	11	89	59
Wykształcenie	Podstawowe	5	95	18
	Zasadnicze zawodowe	15	85	105
	Średnie	11	89	161
	Wyższe	12	88	135
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	12	88	117
	Średni personel, technicy	24	76	45
	Pracownicy adm.-biurowi	6	94	54
	Pracownicy usług	4	96	44
	Robotnicy wykwalifikowani	17	83	112
	Robotnicy niewykwalifik.	7	93	49
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	24	76	126
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	10	90	86
	sekt. pryw. poza rolnict.	7	93	194
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	5	95	33
	501-750	10	90	47
	751-1000	14	86	50
	1001-1500	14	86	73
	Powyżej 1500 zł	16	84	106
Ocena własnych war. mater.	Złe	20	80	33
	Średnie	13	87	176
	Dobre	11	89	211
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		100	9
	Raz w tygodniu	14	86	190
	1-2 razy w miesiącu	7	93	89
	Kilka razy w roku	14	86	101
	W ogóle nie uczestniczy	12	88	32
Poglądy polityczne	Lewica	20	80	78
	Centrum	7	93	138
	Prawica	16	84	120
	Trudno powiedzieć	7	93	84

Tabela 2

		Czy w Pana(i) zakładzie pracy są związki zawodowe?		Liczba osób
		Tak, jest jeden	Nie ma / Nie wiem	
		%	%	
Ogółem		35	65	416
Płeć	Mężczyźni	30	70	221
	Kobiety	41	59	195
Wiek	18-24 lata	6	94	34
	25-34	29	71	142
	35-44	39	61	102
	45-54	50	50	85
	55-64	42	58	44
	65 lat i więcej	23	77	10
Miejsce zamieszkania	Wieś	26	74	125
	Miasto do 20 tys.	33	67	78
	20-100 tys.	35	65	81
	101-500 tys.	48	52	76
Wykształcenie	501 tys. i więcej mieszk.	42	58	56
	Podstawowe	17	83	18
	Zasadnicze zawodowe	24	76	106
	Średnie	33	67	158
Grupa społ.-zaw. pracujący	Wyższe	49	51	134
	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	46	54	117
	Średni personel, technicy	39	61	45
	Pracownicy adm.-biurowi	46	54	51
Pracuje w:	Pracownicy usług	22	78	42
	Robotnicy wykwalifikowani	31	69	113
	Robotnicy niewykwalifik.	15	85	48
	inst. państw., publicznej	66	34	127
Dochody na jedną osobę	spółce właścicieli prywatnych i państwa	34	66	86
	sekt. pryw. poza rolnict.	17	83	192
	Do 500 zł	20	80	33
	501-750	32	68	46
Ocena własnych war. mater.	751-1000	28	72	48
	1001-1500	42	58	73
	Powyżej 1500 zł	44	56	106
	Złe	38	62	31
Udział w prakt. religijnych	Średnie	31	69	175
	Dobre	39	61	210
	Kilka razy w tygodniu	51	49	7
	Raz w tygodniu	33	67	188
	1-2 razy w miesiącu	26	74	88
Poglądy polityczne	Kilka razy w roku	45	55	100
	W ogóle nie uczestniczy	38	62	32
	Lewica	46	54	79
	Centrum	37	63	136
Poglądy polityczne	Prawica	35	65	118
	Trudno powiedzieć	23	77	83